

<p>Tanítók Fekete István Egyesülete</p> <p>2024/25. tanév</p>	OLVASÁS - SZÖVEGÉRTÉS		
	Feladási határidő: 2024. november 8. (péntek)		Postai cím: Harmatcsepp 8500 Pápa, Pf. 57.
	Forduló: I.	Évfolyam: 3.	Az iskola kódja: H-
	A versenyző neve:		
	Elérhető pontszám: 87	Elért pontszám:	Javította:

Kedves Versenyző!

*Köszöntelek a Harmatcsepp vetélkedő I. fordulójában **Figyelmesen olvass el minden feladatot, tollal írd, és önállóan dolgozz! Ügyelj a helyesírásra és a szép külalakra is!** Sikeres versenyzést kívánok.*

Olvasd el Fekete István író rövid életrajzát, majd oldd meg a feladatokat!

Fekete István író a Somogy megyei Göllén született. Gyermekkorát a falu, a természet szeretete határozta meg. Ismerte az állatokat, a madarakat, az erdőt, a természetet. Barátai mezítlábas parasztyerekek voltak. A parasztemberek, a természet, az állatok szeretete meghatározta egész életét, de leginkább írói tevékenységét. Szülei hagyták a mozgékony, de természetszerető gyerek csintalan életét, legfeljebb akkor került elő a mogyoróvessző, ha az már elkerülhetetlen volt.

(1900 – 1970)

Élete végéig szenvedélyes környezetvédő volt, különösen a madarakat kedvelte. Regényeit, tudományos írásait, filmjeit, színdarabjait átjárta a természet szeretete. „Végtelen nagy szívembe pedig az egész világ szeretete befért.” (Fia, ifj. Fekete István emlékezett meg így apjáról.) Végző nyughelye szülőfaluja lett.

Különösen népszerűek az ifjúság körében állatregényei. Művei külföldön is kedveltek, tíz nyelven 12 országban, 45 kiadásban jelentek meg könyvei.

1. Húzd alá a szövegben kék színű ceruzával, mikor és hol született az író? 3/
2. Mely településen található a sírja? _____ 2/
3. Húzd alá a szövegben barna színű ceruzával azt a mondatot, amely arra utal, hogy néha-néha veréssel nevelte az édesapja! 2/
4. Keresd ki a szavak, kifejezések szövegben használt megfelelőjét! 8/

látta meg a napvilágot _____

regényei _____

eleven, huncut _____

jellemezte, áthatotta _____

hatalmas _____

sírja _____

fiatalság _____

szegényebb sorban lévő gyerekek _____

5. Regényeiben az állatoknak beszédes neveket adott. Ha nem is olvastad a regényt, hangzás alapján tudod párosítani a neveket az állatokkal! Kösd össze az egybetartozókat! Vonalzót használj! 10/

Csí	veréb
Kele	fecske
Csuri	malac
Mu	gólya
Cin	tehén
Paták	ló
Csám	bagoly
Nyaú	galamb
Szí	kígyó
Uhu	macska
Bruku	egér

6. Igazak vagy hamisak az állítások! Írd eléjük az „i” vagy „h” betűt! 10/

- Fekete István nem szeretett faluban élni.
 Kedvelte az állatokat, különösen a madarakat.
 Barátai nem voltak gazdagok.
 Mindig jól viselkedett.
 Szüleit nem érdekelte mit csinál egész nap.
 Csak regényeket írt.
 Írásait csak felnőttek olvassák.
 Műveit több nyelvre is lefordították.
 Környezetvédő volt.
 68 éves korában halt meg.

Részletek Fekete István állatokról szóló írásaiból.

A róka

Egyéb neve: csalavér, ravaszdi, koma, vörösfrakkos, libahóhér, csibegyász. . .és még egy csomó megbélyegző melléknév, melyeket a Koma vagy kiérdemelt, vagy nem érdemelt ki. Hogy a róka milyen jelzőket használ az emberrel kapcsolatban, ezt ne kutassuk, ámbár lehet, hogy gondolatai között csak egyetlen szó van az ember megjelölésére, de ebben aztán minden benne van.

A róka: húsból és vérből való teremtménye a Földnek, a fajtájának kiosztott jó és rossz tulajdonságokkal, erényekkel és hibákkal, képességekkel és gyarlóságokkal, melyek csak annyiban különböznek a többi, négy lábú ismerősünktől, amennyiben a róka különbözik.

A nyúl jobban fut, a madárnép szeme sokkal élesebb, a vízben lakóknak orr a víz, az egernek a lyuk, és bizony, a Komának erősen meg kell dolgozni minden falatért, különösen, amikor fiai vannak. A nyúl, fácán, fogoly, kacsa, liba a rókának éppen olyan ünnepi falat, mint az embernek, s ha a róka csak ezekből akarna megélni, egyszerűen éhen halna. Megeszik bizony a róka koma a szó szoros értelmében tücsköt-bogarat, szöcskét, sáskát, kígyót, gyíkot, békát, madarat, halat, hernyót, vadmézet, mindenféle gyümölcsöt, és ha szőlővel jóllakhat, nem bolond bizonytalan nyulak után loholni, melyek ész nélkül nyargalnak, míg a szőlő sohse szalad el, és nem is óbégat, felvervén az egész környéket, ha beleharapnak.

Annyi bűn mindig terheli értékes bundáját, hogy a szúcshöz kerüljön. Hogy a fácánosban nem tűrik meg, nagyon érthető, és ha a majorság mellett ver tanyát, nyilván vét a saját törvényei ellen is, tehát – pusztuljon ! De egyébként? . . .és állandóan . . . és minden eszközzel . . .? Ez igazságtalanság, oktalan kegyetlenség és kártékony ostobaság.

A rókaszülők a felnevelés minden nehézségét és veszedelmét természetesnek veszik és a szaporodás legősibb ösztönének életük árán is eleget tesznek. Ha a szülők közül valamelyik elpusztul, az „özvegy” egyedül is felneveli az almot, márpedig 6-8 éhes rókaszájnak egyedül elegendő élelmet szerezni majdnem lehetetlen feladat, és néha valóban hősiesség. Ilyenkor lesz vakmerő a róka, ilyenkor viszi el fényes nappal a baromfiudvar közepéből a tyúkot, mert a fiataloknak enni kell, és kisebb falatokkal cicázni – mondjuk egerészni – nincs idő.

1. Mi a műfaja a rókáról szóló írásoknak? Húzd alá a megfelelő választ! 1/
mese elbeszélés ismeretterjesztő monda vers

2. Mivel táplálkozik a róka az írás szerint? Húzd alá kékkel a szövegben! 2/

3. Mit jelent ez a kifejezés: „megbélyegző melléknév”? 2/

Írd le a szövegből, milyen neveket adnak az emberek a rókának? 3/

4. Mi történik a rókával az alábbi mondat szerint? Karikázd be a megfelelő válasz betűjelét! 4/

„Annyi bűn mindig terheli értékes bundáját, hogy a szűcshöz kerüljön.”

- a) Kiszedik a bundájából a beleragadt bogáncsot.
- b) A szűcs nem haragszik rá, amiért ellopta a tyúkját.
- c) A szűcs megtalálja az elpusztult róka bundáját.
- d) Az ember megöli a rókát, és bundájából szőrmét készítet.

5. Színezd ki a jó állítás jelét! A hamis állításokat tedd igazzá a szöveg alapján! Írd a hamis állítás fölé a helyesbítést! (Csak a hamis szót javítsd!) 10/

- igaz hamis A róka szeme sokkal élesebb a madarakénál.
- igaz hamis A rókának meg kell dolgoznia minden falatért.
- igaz hamis A rókaalomban általában 1-2 kölyök nevelkedik.
- igaz hamis Ha kell, életüket is feláldozzák a kölykeikért.
- igaz hamis Ha éhes, nem veti meg a szőlőt sem.

6. Párosítás. Kösd össze a szólásokat, közmondásokat a magyarázatukkal! 5/

Vörös, mint a róka

Ravasz, mint a róka

Alvó róka nem fog nyulat.

Róka a rókával könnyen megalkuszik.

A róka is dicséri a maga farkát.

Két jómadár megérti egymást

Dolgozni kell, ha valamit el szeretnénk érni.
Mindenki azt dicséri, amije van.
Vörös a haja, szakála.
A tapasztalat óvatossá tesz.
Két jómadár megérti egymást.

b). Az egyiknek nincs párja, húzd alá, és annak te add meg a magyarázatát! 3/

Olvasd el a Duna-Dráva Nemzeti Parkról szóló szöveget, majd oldd meg a feladatokat!

Duna-Dráva Nemzeti Park

A két névadó folyó mentén, közel 50.000 hektár területen húzódik. A folyókat övező tájak képét a víz munkája alakította ki. Az ártéri területeken rendkívül változatos élőhelyek találhatóak, sok védett és ritka növény- és állatfajjal. A Nemzeti Park működési területe a két nagy folyón kívül egész Dél-Dunántúlra kiterjed.

Fekete István író ezen a vidéken dolgozott, és vadászott Bakócán az 1926-1929 közötti években. Óróra nevezték el a tanösvényt Fekete István emlékösvénynek.

Az emlékösvényt Bakóca környékén hozták létre. (Hollófészek – Nagymáté – Bakóca – Alsókövesd – Felsőkövesd) Hollófészek a környék legmagasabb pontja 357 m.

Évente itt rendezik meg a „**Fekete István nyomában**” akadályversenyt.

A verseny helyszíne: A „Fekete István Emlékösvény” 5 km-es szakasza

A verseny időpontja: Minden év októberében, az „Erdők hete” keretében.

A verseny rajtja: Alsókövesden, a csapatok 5-10 percenként, egymás után rajtolnak.

A verseny célállomása: Nagymáté, a Fekete István Fűvészkert.

A verseny témakörei:

- ❖ növény- és állatfajok felismerése,
- ❖ természetjárással, természetvédelemmel, erdő és vadgazdálkodással kapcsolatos kérdések,
- ❖ terepi feladatok,
- ❖ az író élete, különösen a környékhez kapcsolódó emlékei, írásai

A verseny szervezői: Mecsekerdő Zrt. Sásdi Erdészete, Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság (Pécs), Fekete István Irodalmi Társaság (Ajka), Fekete István Kulturális Egyesület (Dombóvár).

Jelentkezés: 3 fős csapatok jelentkezését várják a Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóságon

Jelentkezési határidő: szeptember 20.

(Az első harminc csapat jelentkezését tudják elfogadni.)

1. Röviden válaszolj a kérdésekre! 10/
 - a). Hol található a Nemzeti Park? _____
 - b). Húzd alá a szövegben, miért neveztek el Fekete Istvánról emlékösvényt?
 - c). Hogyan emlékeznek meg az íróról? _____
 - d). Melyik évszakban van az Erdők hete? _____
 - e). Mely településekről érkeznek a szervezők? _____

2. Húzd alá a hamis állításokat! 6/

5-10 fős csapatok vesznek részt a versenyben.

Minden évben megrendezik a versenyt.

Az író szülőfaluja, Bakóca környékén található az emlékösvény.

Összesen harminc csapat méri össze tudását.

A csapatoknak ismerni kell az író életrajzát.

A csapatok egyszerre kezdik meg a versenyzést.

3. Egészítsd ki a hiányos mondatokat a szöveg alapján! 6/

A folyókat övező tájak képét a _____ alakította ki. Az ártéri területeken rendkívül _____ találhatóak, sok védett és ritka _____ - és _____.